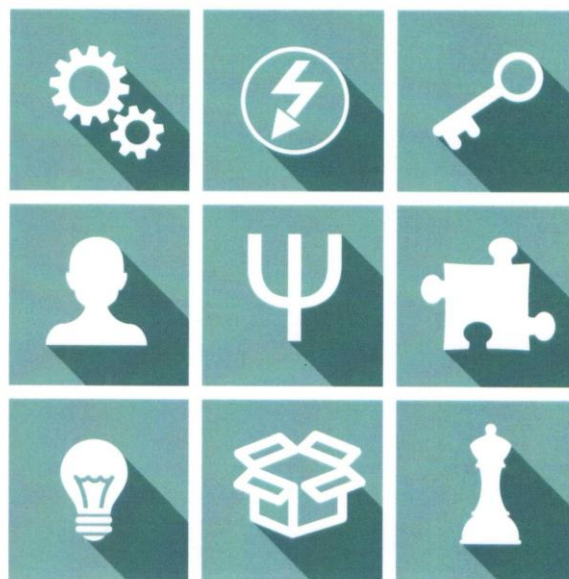

КОНФЕРЕНЦІЯ
**Молодий
вчений**

СУЧАСНА ПСИХОЛОГІЯ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

III Міжнародна науково-практична конференція

**Чернігів
2017**

Скарбовая А.В. САМОПРЕЗЕНТАЦІЯ І САМОРЕКЛАМА КАК ВИД САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ	55
ЮРИДИЧНА ТА ПОЛІТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ	
Вайіта V.V. HOW DOES REFERENCE GROUP RADICALIZE YOUTH POLITICAL BEHAVIOUR	59
Позняк Т.Р. ПСИХОЛОГІЯ ПЕРЕХРЕСНОГО ДОПИТУ	62
Свиридовська Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ ОСІБ ЗРІЛОГО ВІКУ В РОЗРІЗІ МЕТАКОГНІТИВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК	65
ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ	
Вербина Ю.В. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ У СУЧАСНОГО СТУДЕНТА	69
Калюжна І.П. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ	72
Клочек Л.В. ЦІНІСНИЙ ПІДХІД ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ У ПЕДАГОГІЧНИЙ ВЗАЄМОДІЇ	75
Лисун Л.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ДІТИНИ З ДОРОСЛИМ	79
Савчук І.В. ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ ЯКА ПЕРЕЖИВАЄ ДЕПРЕСИВНИЙ СТАН	83
Шостак І.Р. ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ З ВИСОКИМ РІВНЕМ ТРИВОЖНОСТІ	87
СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ	
Васеніна А.С. ИССЛЕДОВАНИЕ ВОСПРИЯТИЯ ГЛАСНЫХ (НА МАТЕРИАЛЕ СВЕРХПОВЕСТИ В. ХЛЕБНИКОВА «ЗАНГЕЗИ»)	91
ПСИХОЛОГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ	
Сірко Р.І., Слободяник В.І. ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ ДЛЯ ПОДАЛАННЯ КРИЗОВИХ СТАНІВ У ПСИХОЛОГА	94
ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ, ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ	
Гунол А.А. ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК КАР'ЄРИ	98

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Вершок Г.В.

студент,

Чернігівський національний університет
імені Т.Г. Шевченка

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ НОРМИ В ЕКОЛОГІЧНІЙ СВІДОМОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Екологічні проблеми в даний час набувають особливої актуальності, оскільки погіршення екологічної ситуації в Україні викликає стривоженість суспільства, яке все більше розуміє, що розв'язання гострих екологічних проблем потребує адекватної підготовки населення до взаємодії з природою. При цьому слід долати традиційні уявлення про те, що екологічні проблеми спричинені лише зовнішніми факторами. Насправді, вони значною мірою породжуються людиною, її поведінкою та свідомістю, розглядаються як проблеми свідомості людини та її ставлення до природи. Стає зрозумілішим, що попередження та подолання екологічної кризи неможливі без зміни свідомого ставлення людини до навколишнього середовища, яке, зі свого боку, є стрижнем екологічної свідомості.

Свідомість дорослої людини змінити практично неможливо, тому постає завдання починати її формувати з молодшого шкільного віку, який є для цього сензитивним періодом.

Свідомість прийнято визначати як вищу форму найбільш загальної властивості матерії – відображення. Вона полягає в узагальненому, оціночному та ціленаправленому відображенні дійсності, в її конструктивно-творчому перетворенні, у випереджальному мисленнєвому моделюванні дій, у передбаченні їх наслідків, у раціональному регулюванні та самоконтролі людської діяльності.

У вітчизняній психології проблему екологічної свідомості ґрунтовно проаналізовано у працях В.О. Скребця. Учений зазначає: «Екологічна свідомість – рівень психічного відтворення природного і штучного

Педагогічна та вікова психологія

Калюжна І. П.

аспірантка,

Київський університет імені Бориса Грінченка

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ

Вибір професії є важливим етапом у становленні особистості, який в значній мірі впливає на життєву та професійну самореалізацію. Проблема професійного самовизначення гостро постає перед старшокласниками. Випускники мають здійснити вибір професії та відповідного навчального закладу. Успішне вирішення цього завдання значною мірою залежить від

систематичної та ефективної профорієнтаційної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах. При чому така профорієнтаційна робота має бути спрямована не стільки на визначення здібностей до певної професії та надання знань про різні професії, а на формування компетентностей щодо самостійного свідомого професійного вибору.

Професійне самовизначення старшокласників відбувається завдяки умінню підлітка співвіднести знання про себе і світ професії. Ядром професійного самовизначення є усвідомлений та самостійний вибір професії з урахуванням своїх особливостей і можливостей, вимог професійної діяльності і соціально-економічних умов. Приймаючи рішення про вибір професії, суб'єкт повинен оперувати, керувати певними процесами, в тому числі емоційною, інтелектуальною сферами, а також оцінювати наявні варіанти вибору з урахуванням їх труднощів, занять, очікуваних результатів.

Проблема професійного самовизначення особистості була центром теоретичних та емпіричних досліджень як вітчизняних так і зарубіжних науковців. Проте актуальним залишається конкретизація та систематизація психологічних чинників професійного самовизначення.

Вибір професії може бути самостійним та усвідомленим або не усвідомленим та залежним. Свідомий вибір особистості спрямований на визначення себе стосовно цілей і цінностей, враховуючи вимоги групи, колективу, суспільства. А також врахування власних можливостей та умов середовища з метою реалізації обраних цінностей і самоактуалізацію. Самостійний вибір професії включає в себе відповідальність за нього.

Проаналізувавши чинники професійного самовизначення, ми розробили теоретико-графічну модель чинників професійного самовизначення старшокласників, яка містить три блоки: когнітивний, ціннісно-мотиваційний та процесуальний.

Когнітивний блок включає в себе чинники професійного самовизначення: знання про свої внутрішні можливості та знання про світ професій та ринок.

Показники, що зумовлюють характер прояву когнітивних чинників професійного самовизначення: рівень рефлексивності та критичне (раціональне мислення). Високий рівень розвитку рефлексивності та критичне (раціональне мислення), на нашу думку, забезпечує самостійний та свідомий вибір професії. Відповідно низький рівень рефлексивності та не раціональне мислення призведе до не усвідомленого та залежного вибору.

Ціннісно-мотиваційний блок включає в себе наступні чинники професійного самовизначення: ціннісне ставлення особистості до професії та актуалізацію мотивів вибору професії.

Ціннісне ставлення, за О. Донцовим, виражає особистісну значущість для людини матеріальних, соціальних, культурних, моральних та інших явищ, що переживаються в якості цінностей.

У мотиваційному процесі важливу роль відіграє особистісний сенс майбутньої дії. Мотиваційний компонент визначає ставлення старшокласників до вибору майбутньої професії.

Виділяють внутрішні і зовнішні мотиви. Внутрішні мотиви вибору – суспільна й особиста значимість професії, задоволення, яке приносить робота завдяки її творчому характеру, можливості спілкування і т.д. Внутрішня мотивація виникає з потреб самої людини, людина сама працює із задоволенням, без зовнішнього тиску. Зовнішня мотивація – це заробіток, прагнення до високого соціального статусу, страх осуду, невдачі і т.д.

Саме усвідомлення власних цінностей та мотивів у ситуації професійного самовизначення дозволяє старшокласнику на основі вибіркового та диференційованого власного ставлення до світу професій здійснити свідомий вибір майбутньої трудової діяльності. Не актуалізовані цінності професійного самовизначення та зовнішні мотиви вибору професії, на нашу думку, призводять до не усвідомленого та залежного вибору.

Процесуальний блок включає в себе: вибір і прийняття рішення.

На нашу думку, для свідомого та самостійного вибору необхідні такі особливості особистості, як: вольові якості та інтернальний локус контролю.

До вольових якостей особистості належать: цілеспрямованість, сміливість, рішучість, мужність, ініціативність, настійливість, стриманість, дисциплінованість та ін.

Низький рівень рефлексивності; не раціональне мислення; не актуалізовані цінності професійного самовизначення; зовнішні мотиви вибору професії; недостатньо розвинені вольові якості та екстернальний локус контролю в результаті призведе до невпевненості у власному виборі та відсутності програми дій та не усвідомленого залежного професійного самовизначення особистості. Адже без формування в учня внутрішньої готовності до вибору майбутньої сфери трудової діяльності зовнішній вплив не дає бажаних результатів. В результаті старшокласники опинившись в ситуації вибору професії здійснюють його не свідомо та самостійно, а під зовнішнім тиском (позиція батьків та однолітків, ситуацією на ринку праці та вибором спеціальності за якими легше написати ЗНО).

Свідомий самостійний вибір, що на нашу думку, обумовлений високим рівнем розвитку рефлексивності; критичним (раціональним) мисленням; актуалізованими цінностями професійного самовизначення; внутрішніми мотивами вибору професії; розвиненими вольовими якостями та інтернальним локусом контролю в результаті призведе до впевненості у власному виборі та програми дій.